

ویژه کارکنان شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی شهر و روستا

*خطرات گاز طبیعی برای مصرف کنندگان:

حوادثی که برای مصرف کنندگان گاز طبیعی اتفاق می افتد اغلب در اثر سهل انگاری، بی احتیاطی و یا کم دانشی مصرف کنندگان روی می دهد. این حوادث از نظر علل فنی به چند دسته تقسیم می شوند که هر دسته به یکی از خطرات گاز ارتباط پیدا می کند. خطرات عمده گاز عبارتند از:

*آتش سوزی:

در اثر مجاورت وسایل و اشیا قابل اشتعال با وسایل گاز سوز، این گونه اشیا مشتعل شده و سپس آتش سوزی گسترش می یابد. از جمله این موارد نزدیکی پرده ها، رختخواب، البسه، اشیا چوبی، و غیره با اجاق گاز، بخاری، و آبگرمکن را می توان نام برد. هم چنین به علت استفاده از شیلنگ های غیراستاندارد لاستیکی، بعضاً این شیلنگ ها در نزدیکی محل اتصال به بخاری یا آبگرمکن به تدریج فرسوده شده و دچار نشت می شوند که در اثر نزدیک بودن به منبع حرارت مشتعل می شوند؛ اگر در غیاب ساکنین یا هنگام خواب ساکنین منزل این اتفاق روی دهد شعله گسترش یافته و سبب بروز آتش سوزی در منزل می شود. در پاره ای از موارد نیز انفجار حاصل از نشت گاز به دنبال خود آتش سوزی ایجاد می نماید. در موارد خاص دیگر، عبور دودکش از سقف های چوبی سبب آتش سوزی شده است.

*انفجار:

در اثر نشت تدریجی گاز و تجمع آن در فضاهایی مانند آشپزخانه، اتاق خواب، اتاق های نشیمن و پذیرایی شرایط برای انفجار مهیا می شود. در بسیاری از حوادث که در غیاب یا هنگام خواب ساکنین منزل روی داده است جرقه حاصل از روشن یا خاموش شدن یخچال منزل عامل انفجار بوده است. در موارد زیادی ورود افراد به داخل این محوطه ها و زدن کلید برق موجب ایجاد انفجار شده است و همچنین در موارد دیگری رسیدن گاز انتشار یافته به بخاری و یا آبگرمکن در حال روشن، عامل بروز انفجار بوده است. همانگونه که قبلاً توضیح داده شده برای ایجاد انفجار شرایط مناسب از جمله غلظت قابل اشتعال گاز در هوا باید فراهم گردد و در صورتی که مدت نشت گاز قبل از انفجار طولانی باشد، این غلظت بیشتر در ارتفاعات پائین ایجاد می گردد و در قسمت های بالای اتاق یا آشپزخانه گاز زیادی تجمع می کند؛ این گاز تجمع یافته قابلیت اشتعال ندارد ولی به خاطر کمبود اکسیژن می تواند خطرناک باشد.

*گاز گرفتگی:

*مهم ترین عامل حوادث مصرف کنندگان خانگی و تجاری گاز گرفتگی است. به طوری که در بخش قبل توضیح داده شد در اثر نرسیدن اکسیژن کافی و یا گرفتگی راه خروج محصولات احتراق، وسیله گاز سوز دچار ناقص سوزی شده و گاز CO (منواکسید کربن) در فضا پراکنده می شود. تنفس این گاز که میل ترکیبی شدیدی با گلبولهای قرمز خون دارد سبب تشکیل کربوکسی هموگلوبین در خون می شود و قابلیت تبادل اکسیژن CO₂ را از گلبول های قرمز می گیرد و در

شنبه‌های آموزشی

۱۷ مهر ماه ۱۴۰۰

9 October 2021

۲ ربیع الاول ۱۴۴۳

نتیجه شخص دچار مسمومیت می شود که در صورت ادامه تنفس CO₂ توان حرکت و هرگونه عکس العمل از فرد مسموم سلب می گردد و نهایتاً ممکن است تا مرگ فرد ادامه پیدا نماید.

* این گونه حوادث گاه از آنجا ناشی می شود که عده ای تصور می کنند گاز طبیعی به علت خوب سوزی دیگر نیازی به دودکش نداشته و یا اینکه اگر دودکش انسداد داشته باشد مسئله مهمی ایجاد نمی نماید. تعدادی از حوادث نیز به علت وجود چند وسیله گاز سوز و به خصوص آبگرمکن دیواری که از وسایل پر مصرف است در یک فضای کوچک با زیر بنای ۳۰ تا ۶۰ متر مربعی روی می دهد. همچنین در مواردی نرسیدن اکسیژن کافی به وسیله گازسوز در اثر مسدود کردن کلیه در و پنجره ها و حتی منافذ و درزهایی که در رساندن هوا به داخل اتاق مؤثر هستند، عامل بروز بسیاری از حوادث گاز گرفتگی بوده است.

*** نکات ایمنی در مورد استفاده از انواع وسایل گاز سوز:**

(۱) اجاق گازهای بزرگ و سایر وسایل گازسوزی که به طور ثابت در یک محل نصب می شوند باید بوسیله لوله فلزی به سیستم لوله کشی ساختمان وصل گردند.

(۲) در هنگام روشن کردن اجاق گاز ابتدا شمعک یا کبریت را روشن و سپس شیر گاز را باز کنید. در اجاق گازهایی که پیلوت شمعک ندارند همیشه ابتدا کبریت را روشن و سپس شیر گاز را باز کنید.

(۳) اگر اجاق گاز و وسایل گازسوز دارای پیلوت شمعک، بعد از باز کردن شیر گاز مشعل روشن نشود معلوم می شود که پیلوت تنظیم نیست و یا خاموش شده است؛ در هر حال باید فوراً شیر اصلی را بست و بوسیله افراد خبره به بررسی و رفع علت پرداخت.

(۴) سررفتن غذا و مانند آنها بر روی اجاق گاز ممکن است باعث خاموش شدن گاز گردد. چنانچه این عمل اتفاق افتاد و شعله خاموش شد باید فوراً شیر گاز بسته شود و پس از خارج کردن گازهای منتشر شده در فضای آشپزخانه، اجاق گاز را تمیز و آماده روشن کردن مجدد گردد.

(۵) همیشه مراقب باشید که مشعلهای اجاق گاز و ضمایم آن کاملاً تمیز و مرتب باشند تا گاز بتواند به راحتی و به اندازه کافی به مشعل برسد و با شعله آبی بسوزد.

(۶) برای نظافت اجاق گاز باید هفته ای یک یا دو بار شیر مصرف مربوطه بسته شود و مشعلها و ضمایم آن از جای خود بیرون آورده شود. آنها را پس از تمیز کردن و شستن کاملاً خشک کرده و دوباره در جای خود قرار داده شود.

(۷) از وارد آوردن ضربه توسط دیگ و سایر ظروف سنگین بر روی اجاق گاز جداً خودداری کنید زیرا این کار باعث سست شدن اتصالات و نشست گاز می شود.

شنبه‌های آموزشی

۱۷ مهر ماه ۱۴۰۰

9 October 2021

۲ ربیع الاول ۱۴۴۳

آنچه باید یک آتش نشان بداند

شماره ۸۷

۸) وسایل گازسوز مخصوصاً اجاق گاز رادر محل وزش جریان باد مانند مقابل پنجره و باد بزن های برقی قرار ندهید زیرا این عوامل باعث خاموش شدن شعله می شوند و در نتیجه چون شیر اجاق باز است گاز در فضا پراکنده می شود و خطر انفجار و آتش سوزی دارد.

*یادآوری:

*بدین ترتیب در رابطه با استفاده صحیح از اجاق گاز رعایت شش نکته زیر بسیار مهم است:

- ۱) ابتدا کبریت را روشن و سپس شیر گاز را باز کنید.
- ۲) اجاق گاز باید همیشه با شعله آبی بسوزد.
- ۳) از وارد آوردن ضربه توسط ظروف سنگین روی اجاق گاز خودداری نمایید.
- ۴) اجاق گاز و سایر وسایل گاز سوز را در معرض کوران هوا و جریان باد قرار ندهید.
- ۵) از سر رفتن غذا روی اجاق گاز جلوگیری نمایید.
- ۶) حتی الامکان از اجاق گازهای مجهز به ترموکوپل استفاده کنید.